

GYÖNGYÖSI KÖZÖS ÖNKORMÁNYZATI HIVATAL
VÁROSFELJESZTÉSI ÉS VÁROSÜZEMELTETÉSI IGAZGATÓSÁGA
3200 GYÖNGYÖS, FŐ TÉR 13.

Gyöngyös város 2015. évi környezetvédelmi beszámolója

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 46. § (1) bekezdés e) pontja értelmében a települési önkormányzat a környezet védelme érdekében elemzi, értékeli a környezet állapotát illetékességi területén és arról szükség szerint, de legalább évente egyszer tájékoztatja a lakosságot. A környezeti elemek állapota, de különösen a levegő-tisztaság, a talaj, a felszíni és felszín alatti vizek minősége közvetlen hatással van az életminőségre, ezért a környezeti elemek állapotának figyelemmel kísérése és a környezetvédelmi beszámolók célja elsődlegesen az emberi egészség és az élővilág védelme, az arra veszélyt jelentő folyamatok időbeni felismerése és megakadályozása.

A környezetvédelmi beszámoló az Országos Levegőtisztasági Mérőhálózat mérési eredményeit, az Országos Környezetvédelmi Információs Rendszer (OKIR) internetes lapján szereplő adatokat, a B-A-Z Megyei Katasztrófavédelem, a B-A-Z Megyei Kormányhivatal, a Heves Megyei Kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatósága, a Gyöngyösi Járási Hivatal, a Városgondozási Zrt., az NHSZ Gyöngyösi Hulladékkezelő Nonprofit Kft. tájékoztatását, illetve a Gyöngyösi Szennyvíztisztító Telep Laboratóriuma mérési eredményeit dolgozza fel. A 2015. évre vonatkozó adatokat és információkat kiegészítettük Igazgatóságunk mindennapos munkája során szerzett tapasztalataival, továbbá a témához tartozó aktualitásokkal is.

1. VÍZMINŐSÉG-VÉDELEM

1.1. Felszín alatti vizek minősége

Városunk üzemelő, sérülékeny környezetű ivóvízbázison fekszik. A Kormány 2266/1997. (IX.5.) határozata értelmében 2001-ben elkészült a Gyöngyös-Atkári ivóvízbázis vízminőségi állapotfelvetele és kitermelhető vízmennyiségének meghatározása, védőterületének – azaz a hidrogeológiai (vízföldtani) védőidomának - a kijelölése, az azon belül található szennyezőforrások feltárása és veszélyességük értékelése, valamint az ivóvízbázis biztonságba helyezésére vonatkozó terv. A telepített figyelő kutak vízminősége alapján a Gyöngyös-Atkári ivóvízbázis sérülékenynek és sérültnek bizonyult és az ivóvízadó rétegek utánpótlását adó talajvizek minősége is rossz. A felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról szóló 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet Gyöngyös közigazgatási területét fokozottan, illetve kiemelten érzékeny területnek minősíti.

A Gyöngyös-Atkári ivóvízbázis lehatárolt hidrogeológiai védőidommal kapcsolatos határozatát jogszabályi hézagra való hivatkozással többszöri kérelem ellenére nem hozta meg a hatóság, az ivóvízbázis biztonságba helyezésére meghatározott intézkedések továbbra sem kerültek megvalósításra. A gyöngyösi ivóvízbázis mennyiségi és minőségi védelme érdekében létesített 35 db figyelőkút üzemeltetése kapcsán továbbra sem született megállapodás a monitoring kutak tulajdonosa - az Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság - és az ivóvízbázist üzemeltető Heves Megyei Vízmű Zrt. között. A kutak végleges tulajdonjoga, a

szükséges vízminőség mérések milyensége, gyakorisága, anyagi fedezetének forrása továbbra sem tisztázott – ez ügyben továbbra sem született előrelépés.

A Szurdokpart úti kommunális hulladéklerakó területe a Gyöngyösi (Gyöngyöshalászi) sérülékeny vízbázis „B” hidrológiai védőterületét érinti, a lerakó felszín alatti vízre gyakorolt hatásának nyomon követésére 2000-ben 6 db, 2004-ben további 2 monitoring kút létesült, a kutak 2006-ban kiadott vízjogi üzemeltetési engedélye a Városgondozási Zrt. nevére szól. A vízminőségről 2004-2009 között évente 1-3 db elemzési eredmény áll rendelkezésünkre, a lerakó 2009 évi bezárását követően a rekultiváció megkezdéséig nem volt mintavétel. A rekultiváció megkezdésekor, alapállapot felvételként 2012 szeptemberében, majd a rekultivált lerakó utógondozására vonatkozó előírásoknak megfelelően 2014-től negyedévente meghatározásra kerül a monitoring kutak vízminősége.

A figyelőkutak vízminőség elemzését a Városgondozási Zrt-től az éves környezetvédelmi beszámolókhöz minden évben megkértük. Minden egyes beszámolóban kutanként meg van adva a vízminőséget jellemző komponensek koncentrációja, ki vannak emelve a határérték túllépések, elemeztük a vízminőség változásban megfigyelhető tendenciákat.

A felszín alatti víz szennyezettségére vonatkozó "B" szennyezettségi határértéket egyes monitoring kutak vize a létesítéstől kezdődően meghaladja. A kutak vízelemzéseinek adatairól készített jelentéseket a Városgondozási Zrt. a hatóságnak 2005. óta megküldi. A hulladéklerakó rekultiválásának engedélyezési eljárásában a Hatóság a monitoring kutak vízminőségének ismeretében és sok más egyéb tényezőt mérlegelve döntött a lerakó rekultiválásáról, nincs olyan információk, mely szerint felmerült volna az eljárásban a lerakott hulladék felszedése és elszállítása.

A 2015-re vonatkozó éves monitoring jelentés alapján a BAZ megyei Katasztrófavédelem azt kérte a Városgondozási Zrt-től, hogy az éves jelentéseket 2010-től kezdődő összefoglaló értékeléssel, és a tendenciákat nyomon követve készítse el jelentéseit, ami szakmailag jogos és indokolt kérés, amiből semmilyen jövőbeni intézkedés nem következik.

A 2015. évi vízvizsgálat eredményei azt mutatják, hogy két kivétellel a figyelő kutak vize tartalmaz a vonatkozó jogszabályban (a földtani közeg és a felszín alatti víz szennyezésével szembeni védelméhez szükséges határértékekről és a szennyezések méréséről szóló 6/2009. (IV. 14.) KvVM–EüM–FVM együttes rendelet) előírt határértéket meghaladó szennyezőanyag komponens.

2015-ben a 7 db monitoring kút közül a GYHK-3-as számú kútban nem volt víz, a többi kút vizének elemzési eredményei azt mutatják, hogy

- a GYKH-4 és a GYHK-6 jelű kutak vize egyetlen paraméterben sem haladja meg az előírt határértékeket,
- a GYHK-1/D számú kút vizében 1 komponens – a bárium - koncentrációja duplája a megengedett határértéknek, ami az előző évekre nem volt jellemző. Egyetlen kiugró értékből még nem lehet következtetéseket levonni, a következő elemzéseknél figyelni fogjuk a koncentráció alakulását.
- a GYKH-1/B számú kút vizében a nitrát és bárium koncentrációja haladja meg kismértékben a határértéket. A nitrát koncentráció közel állandó, a bárium koncentráció növekedett az előző évekhez képest.
- a GYHK-5 jelű kútban az ammónia koncentrációja az előző évi kiugró értékekhez képest jelentősen csökkent, de még mindig a megengedett határérték többszöröse, a bári-

um koncentrációja a többi kúthoz hasonlóan 2015-ben kismértékben meghaladta a megengedett határértéket,

- a GYHK-2 jelű kút vízminősége továbbra is a legrosszabb, a kút vizében a nátrium-, a klorid-, a fajlagos elektromos vezetőképesség értéke, a nikkel-, búr- és a bárium tartalom jelentősen – 3-7-szerese mértékben - meghaladja a rendelet szerinti határértékeket. Az eredmények egyébként nem meglepők, mivel ez a figyelő kút a hulladéktestben létesült. A határérték feletti szennyezőanyagok koncentrációja összességében csökkenő tendenciát mutat.

A határérték feletti koncentrációt illetően a környezetvédelmi hatóság sem a rekultivációs engedély kiadásakor, sem a rekultiváció befejezéséről szóló jelentés elfogadásakor nem határozott meg feladatot az önkormányzat számára. A határérték feletti komponensek koncentrációja idővel csökkenni, majd állandósulni fog, mint ahogy egy-két monitoring kútnál ezt már meg is figyelhetjük.

1. számú mellékletként csatoljuk a Városgondozási Zrt. által elkészített, a monitoring kutak 2012. óta rendelkezésre álló vizsgálati adatait feldolgozó kimutatást, melyben Az alapállapot 2005.

1.2. Felszíni vizek minősége

Az MSZ 12749:1993 szabvány a felszíni vizeket öt vízminőségi osztályba – kiváló, jó, tűrhető, szennyezett, erősen szennyezett - sorolja, az egyes osztályokat meghatározó koncentráció értékeket vízszennyező anyagoként adja meg.

A gyöngyösi felszíni vízfolyások közül a Gyöngyös-patakon található az országos vízminőség ellenőrző hálózat egy mérőpontja. A többi vízfolyás vízminőségét nem mérik, a környezetvédelmi beszámolók alkalmából, évente egyszer végzünk vízminőség meghatározást. Ezek a vizsgálati eredmények tájékoztató jellegűek, a pillanatnyi vízminőséget tükrözik, változások, tendenciák követésére nem alkalmasak.

Gyöngyös-(Nagy)-patak

A városon átfolyó Gyöngyös-patak vízminőségi mutatóit a mérőhálózatot üzemeltető BAZ Megyei Kormányhivatal nem adta meg, így a patak vízminőségéről a szennyvíztisztító telep által félévente végzett elemzések adnak tájékoztatást. A patak vízminősége javult az előző évekhez képest, a kommunális eredetű szennyezőanyagok jelenléte kimutatható, de csökkenő mértékben.

Az Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság Gyöngyösi Szakasz mérnöksége és Gyöngyös Város Önkormányzata a közmunka program keretében 2014 márciusában és áprilisában gyakorlatilag teljesen megtisztította a patakmeder ÉNy-i városrészben lévő szakaszát a szilárd hulladékoktól, és 2015-ben is távolított el hulladékot a patakmederből és a patakparttól. A hulladékmentesség fenntartása nem jár sikerrel, a patakmederben, és patakparton elhagyott hulladék mennyisége nem csökken. Az ÉM-VIZIG rendőrségi feljelentést is tett ismeretlen tettes ellen, a hulladékot elhagyók azonosítására azonban nem került sor.

Külső-Mérgező patak: a patak vízminősége a farkasmáyi pincék alatt I-II. osztályba sorolható, a Terra-Vita Kft. Karácsondi úti komposzttelepe alatt magasabb szerves anyag és ammónia okoz vízminőség romlást.

A **Belső-Mérges patak** vize a két temető között kiváló minőségű, szerves anyag tartalma azonban magas, (V), a Déli külhatár útnál pedig - az előző évekhez hasonlóan - nitrogéntartalmú vegyületek jelennek meg a vízben és a szerves anyag tartalom értéke magas mutat. A Belső-Mérges patak belvároson végigvezető földalatti vezeték szakasza még mindig kap kommunális jellegű szennyezést, azonban évről-évre kevesebbet.

A **Bene-patak** vize mind a nagyparkoló és Kalló malom között, mind a Pálosvörösmarti út végén kiváló minőségű.

A **Muzslavölgyi patak** vize a Béke útnál kiváló minőségű.

Sás-tó: a tó É-i és D-i oldalán vett vízminta elemzése azt mutatja, hogy a É-i és D-i oldal vízminőségében mutatkozó különbség továbbra is fennáll, az É-i oldalon a tó vizének szerves-anyag tartalma magasabb, oldott oxigén tartalma alacsonyabb, itt előrehaladottabb az eutrofizációs folyamat. A felszíni vizeket minősítő szabvány szerint a tó szerves anyag tartalma nagyon magas, éppen ezért a további romlás késleltetése érdekében fontos a minél hatékonyabb levegőztetés biztosítása, ami segíti a tó vizének oxigénellátását és a szerves anyagok lebomlását.

2. VIZIKÖZMŰVEK ÜZEMELTETÉSE

2.1 Ivóvízhálózat

Az ivóvízellátás biztosítása önkormányzati feladat, az ivóvízhálózat tulajdonosa Gyöngyös Város Önkormányzata, üzemeltetője a Heves Megyei Vízmű Zrt.

A városi hálózat 70 %-ban azbesztcement anyagú, ezek cseréjére mind állapotuk, mind anyaguk miatt szükséges lenne. Az azbesztcement csöveken történő csőtörések száma 2015-ben 143 db volt, a hibaelhárítást a Szolgáltató elvégzi, az ellátást biztosítja.

A víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény (a továbbiakban: Vksztv) értelmében a víziközművek felújítása, fejlesztése, rekonstrukciója az ellátásra kötelezettként az Önkormányzat feladata. A felújítások a víziközmű üzemeltetője által megfizetett használati (bérleti) díj terhére valósulnak meg, a konkrét fejlesztések és felújítások meghatározása a költségvetés készítése során történik.

A használati díj kizárólag a víziközmű felújítására fordítható, a felhasználásról éves beszámolót kell készíteni a felügyeletet ellátó Magyar Energetikai és Közműszabályozási Hivatal részére.

2.2 Szennyvízelvezetés és -tisztítás

Gyöngyösön a szennyvíz gerinchálózat kiépítése 95 %-os, a 100 %-os ellátottság kiépítése a KEHOP pályázat keretében 2018-ig várhatóan megvalósul.

A rendelkezésünkre álló adatok szerint 200 körül van azon szennyvíz gerincezetéssel ellátott ingatlanok száma, melyek tulajdonosa még nem kötött rá a közműre, annak ellenére, hogy az ilyen ingatlanok által megfizetendő talajterhelési díj összege kifejezetten ma-

gas, 3600 Ft/m³ ivóvízfogyasztás. Ezek között vannak olyan ingatlanok, melyek műszakilag nem tudják megvalósítani a rákötést (pl. Kassai út 2-12.), illetve olyan, amelyek hossza ideje nem lakottak.

A Vksztv 83. § (3) bekezdése értelmében a 2012. július 1-jén közműves ivóvízellátással, vagy közműves szennyvízelvezetéssel ellátott ingatlan tulajdonosa 2013. július 1-jéig köteles a rendszerre rákötni, a Vksztv 55. § (1) bekezdése értelmében pedig újonnan épült közműhálózat esetében a közmű kiépítését követő 1 éven belül. A Vksztv 55. § (4) bekezdése szerint, ha az ingatlantulajdonos nem tesz eleget rákötési kötelezettségének, a járási hivatal kötelezi ennek teljesítésére.

A rákötésre kötelezettek köre tartalmazza a talajterhelési díjfizetésre kötelezettek körét, az ivóvízfogyasztással nem rendelkező lakatlan ingatlanok talajterhelési díjat nem kell fizessenek.

A rákötésre kötelezettek pontos adatbázisának létrehozásán és helyszíni ellenőrzésén most dolgozik a Geodézia Zrt., Igazgatóságunk és a Vízmű, az eredményről a jövő évi beszámolóban adunk tájékoztatást.

A Vízmű a szennyvízhálózat üzemeltetésével kapcsolatban tapasztalt, a hálózat szerkezetéből, illetve állapotából eredő problémákat emelte ki:

a 80-as városrész csatornahálózata betoncső, több helyen kontrás.

- a parkok területén jellemző a gyöker-benövés (Verseny, Platán, Iskola, Farkas Tamás, Csalogány utcák).
- az 50-es években épült Kékestető-Mátrafüred gyűjtő gerincvezeték rekonsztrukcióra megérett
- a városban keletkező dugulások jelentős többségét a csatornahálózatban elhelyezett rágcsálóirtó szert tartó fa dobozok okozzák, ezek műanyagra való cseréje iránti igényt továbbítottuk a Bábolna-Bió Kft. felé.

A Szolgáltató a fedlapok pótlását, javítását észlelés, illetve bejelentés alapján alvállalkozó igénybevitelével végzi. A csatornahálózat mosása folyamatos, terv szerint zajlik, de a problémás helyekre szükség szerinti gyakorisággal visszatérnek.

Szennyvíztisztítás

A bővített és korszerűsített Gyöngyös városi szennyvíztisztító telep kifogástalanul működik, a tisztított szennyvíz minősége minden paraméterében megfelel a jogszabályi előírásoknak. A telepre beérkező és a tisztított szennyvíz 2015 évi átlagos minőségét, valamint a tisztítási hatásfokot az alábbi táblázatban foglaltuk össze:

Komponens	KOICr, mg/l	BOI5 mg/l	összes N, mg/l	összes P mg/l	ammóni- um-N, mg/l	pH
beérkező szennyvíz	1268	461	65,9	12,2	49,4	7,8
tisztított szennyvíz	46,75	6,9	16,6	1,1	0,95	7,16
Határérték	150	25	15/25	2,0	2,0	6,5-9,0
tisztítási hatás- fok	96,0	98,5	74,8	91,0	98,0	-

A telep által 2015-ben fogadott szennyvíz átlagos mennyisége 6039 m³/nap, ami kismértékű növekedést mutat 2014-hez képest (5785 m³/nap).

A szennyvíztisztítás során keletkezett iszap mennyisége 2015-ben 2.721.000 kg, ebből 1.500.000 kg helyben komposztálásra került, 1.900.000 kg pedig mezőgazdasági kihelyezéssel hasznosult.

A szennyvíztisztító telepre 2015-ben 1.804.780 kg zöldhulladék érkezett, az alábbi forrásokból:

Átadó neve	Átadott zöldhulladék mennyiség, kg
Gyöngyös lakosság	473.760 (2012-ben 87,6)
Páter Lián Kkt.	762.960
Gyöngyösi Hulladékkezelő Nonprofit Kft.	418.980
Városgondozási Zrt.	63.000
Hatvan és Térsége Hulladékkezelő Kft.	86.080

Az adatok azt mutatják, hogy 2012-höz képest a lakosság egyre növekvő mennyiségű zöld hulladékot helyez el a szennyvíztisztító telep előtt lévő konténerekbe, a növényi hulladék mennyisége 88 t/évről 474 t/évre nőtt, ami azt igazolja, hogy a gyöngyösi lakosság jelentős része megszokta a zöldhulladék átadásának ezt a módját, és előnyben részesíti a hasznosítást az egészségkárosító égetéssel szemben.

A szennyvíztisztító telepre beszállított zöldhulladék teljes mennyisége komposztálásra kerül, a telepen 2015-ben 3750 m³ komposztot állítottak elő.

2.3 Nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz (szippantott szennyvíz)

2015-ben Gyöngyös közigazgatási területéről összesen 10.971 m³ szippantott szennyvizet fogadott a szennyvíztisztító telep, ebből 350 m³ lakossági és 1060 m³ közületi eredetű. A nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz összegyűjtése és ártalmatlanításra való átadása az Önkormányzat által megszervezendő közszolgáltatás keretében történik, a közszolgáltató a Terra-Vita Kft. (Eger, Grónay u. 10.).

2.4 Csapadékvíz hálózat

A gyöngyösi csapadékvíz hálózat üzemeltetője maga az Önkormányzat, a rendszer karbantartója a Vízmű. A karbantartási feladatok teljesítése a Hivatal / Vízmű által feltárt, vagy bejelentés alapján szakmailag igazolt igények hivatali megrendelés alapján történő teljesítéséből áll, a költségvetésben jóváhagyott előirányzat keretén belül. A karbantartási keretből kizárólag az akut és balesetveszélyes hibák, illetve üzemzavarok elhárítására van lehetőség.

A leggyakrabban előforduló karbantartási munkák

- csapadékvíznyelők és –aknák rácsainak és fedlapjainak szintbe emelése, cseréje, javítása, pótlása
- csapadékvíz aknák javítása
- hálózatmosás, duguláselhárítás
- nyelők takarítása – mely munkába a közfoglalkoztatottak is bevonásra kerülnek
- az É-i városrészben iszapfogók takarítása
- hálózati hibák feltárása érdekében kamerázás.

A városi csapadékvíz hálózat állapota nem nevezhető jónak, ami részben a hálózat korából, részben az állagmegóvást is szolgáló karbantartási munkák hiányából adódik. A víznyelők betonaknáit a megnövekedett forgalmi terheléstől és a karbantartás hiányától összeomlanak, faluk megrogyik, az illesztések elcsúsznak, vízzáróságuk nem biztosított, így a csapadékvíz nem a hálózatban folyik, hanem ott, ahol utat talál magának. Ebből eredően utak, parkolók, épületek állagában keletkezik kár, ami előbb-utóbb az Önkormányzat költségvetését terheli.

A csapadékvíz hálózaton bekövetkező törések az érintett gerincszakasz cseréjét igénylik, ami felújításnak minősül. A felújítás elmaradása az Aranysas utca 70., a Városkert út 14., Fecske út 57. alatti társasházak állagromlását, az Orczy út további süllyedését, a Hegyalja utca több ingatlanának vízzel való rendszeres elöntését, az Üdülősor u. 53. alatti ingatlan előtti útszakasz rendszeres elöntését (télen lefagyását), a Hanisz téri csőtörés még be nem azonosított hely vizesedését okozza. Ennek elhárítása érdekében a költségvetés során következő módosításánál javaslatot teszünk a felújítási munkákhoz szükséges előirányzat biztosítására.

A felsorolt problémák mellett jó hír, hogy 2015-ben átadásra került a Búvó és Verő utcai csapadék gerinc, és befejeződött a Határ utcai csapadékvíz gerinc cseréje, és ezzel megszűnt a Deák Ferenc utca - Határ utca kereszteződés, a mentőállomás és a Püspöki körforgalom intenzív esőzések alkalmával bekövetkezett elöntése.

A környezetvédelmi beszámolóhoz összeállított Vízmű adatszolgáltatást teljes terjedelmében a 2. sz. melléklet tartalmazza.

3. Talaj- és felszín alatti vízvédelem

Gyöngyös közigazgatási területét érintően 2 olyan eljárásról van tudomásunk, melyben talaj határérték feletti szennyezettségének feltárása miatt kármentesítést és kármentesítési monitoring kötelezettséget írt elő a Hatóság.

3.1. A Városgondozási Zrt. Kenyérgyár út 17. szám alatti telephelyén, a 3970/7 hrsz-ú ingatlanon 15 m³-es földalatti tartály bontási területén és környezetében észlelték a földtani közeg és felszín alatti víz szennyezettség. A tényfeltárás során igazolást nyert, hogy a szennyezőanyag koncentrációja meghaladja a vonatkozó jogszabályban előírt határértékeket, ezért a kármentesítést el kellett végezni, az előírt monitoring rendszer kialakításra került. A figyelő-kutak üzemeltetésére kiadott vízjogi engedély értelmében negyedévente kell mérni a vízszintet, valamint negyedévente vizsgálni kell az olajkoncentrációra utaló un. TPH komponens értékét, az előírt megfigyelési idő minimum 4 év.

A Városgondozási Zrt. 1. számon mellékelt levelében adott tájékoztatás értelmében a 2 figyelőkút 2015. évi mintavételezése során megállapításra került, hogy az eredmények a jogszabályban előírt határérték alatt vannak.

3.2 A B.BRAUN Medical Magyarország Orvostechológiai Kft. Gyöngyös, Déli külhatár utca 8. szám, 4015. hrsz. alatti ingatlanán földalatti tartály megszüntetése kapcsán került feltárásra és lehatárolásra földtani közeget és a felszín alatti vizet érintő, határértéket meghaladó szennyezés.

A Hatóság a B.BRAUN Kft-nek előírta

- az olajtartály kiemeléssel történő megszüntetését,
- a szennyezett talaj kitermelését mindaddig, amíg a talaj szennyezésmentes állapotát laborvizsgálatok nem igazolják
- a munkagödör igazoltan szennyezésmentes talajjal történő feltöltését
- 3 db talajvíz figyelő kút létesítését és abból minimum 4 éven keresztül negyedévente történő mintavételezéssel és elemzéssel kármentesítési monitoring végzését.

4. Élelmiszerlánc-biztonság és növényvédelem

Megkeresésünkre a Heves Megyei Kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatósága 3. számon mellékelt levelében arról adott tájékoztatást, hogy 2015-ben a Gyöngyös köz-igazgatási területén a friss fogyasztásra felkínált zöldség-gyümölcs félék esetében növényvédő szer maradék hatósági vizsgálatára a piacon és egyéb forgalmazó helyen a 8 db (2014-ben 12 db) mintavételre került sor. A laboratóriumi vizsgálatok eredményei nem mutattak ki határérték feletti növényvédő szer hatóanyagot, vagy metabolitot. Radiológiai vizsgálatokhoz 3 alkalommal (2014-ben 6 alkalommal) került sor elemzésre, az eredmények megfelelőek voltak.

Gyöngyös külterületi ingatlanjain parlagfű elleni kötelező védekezés elmulasztása tárgyában egy esetben indult eljárás, ami növényvédelmi bírság kiszabásával zárult.

5. TERMÉSZETVÉDELEM

A természetvédelmi feladatok ellátásában az I. fokú hatósági jogkört ellátó szervezet 2015-ben a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztálya, ebbe integrálva látja el feladatait a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság (BNPI) és ezen belül a Mátrai Tájvédelmi Körzet.

Kérésünkre a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság sajnos nem küldte meg szokásos éves beszámolóját, szóbeli tájékoztatás szerint a központi Mátrával kapcsolatos, évek óta visszatérő problémák továbbra is fennállnak, nevezetsen:

- Nincs gazdája az erdei közjóléti berendezések fenntartásának, illetve a minden évben szükséges vízkormányzásoknak (malomcsatorna, Kallóvölgy-patak, és legalább a kiemelt források tisztítása), igény és szükség lenne egy „Mátra fenntartó brigádra”.
- Az erdei szeméttárolók rendszeres ürítése és környezetük tisztán tartása kívánivalót hagy maga után.
- Tájékepi és tájvédelmi szempontból sok kifogásolni való van Mátrafüred Beneháti rész-szel kapcsolatban.
- Problémát jelent az országúti motorozás, az ezzel járó (élet-)veszély - ez a kérdés a Rendőrség hatáskörébe tartozik
- Egyre nagyobb természetvédelmi gondot okoz a rendezvények sokasága (gyalogos teljesítménytúrák, kerékpár- és autóversenyek, egyéb rendezvények), ami a Mátra élővilága szempontjából nem feltétlenül öröm.

6. LEVEGŐTISZTASÁG-VÉDELEM

Az Országos Légszennyezettségi Hálózat rendszeres mérései gazdasági okok miatt több éven keresztül csak egyetlen pontra korlátozódtak, 2015 második felétől 2 mintavételi hely

üzemeltetésére adódott lehetőség. A Felsővárosi Általános Iskola kérésére a Martinovics utcai mintavételi helyet meg kellett szüntetni, kérésünkre a Visonta Úti Óvoda és a Fecske Úti Óvoda fogadta be az áthelyezett és az új mintavevőt.

Az OLM mérések két légszennyező komponens - a kéndioxid és nitrogén oxid – koncentrációjának meghatározására vonatkoznak. A 2015. évi vizsgálatok eredményei alapján SO₂-ra vonatkozóan kiváló, nitrogén-oxidok tekintetében pedig jó minőségű a város levegője.

A levegő védelméről szóló 306/2010. (XII.23.) Korm. rendelet 32. § (2) bekezdése értelmében a 2013. január 1-jétől a lakossági tüzelőberendezésekkel, a nem gazdasági tevékenység keretében végzett tevékenység okozta bűzterheléssel, és a nem gazdasági tevékenység keretében működő diffúz légszennyező forrással kapcsolatos levegőtisztaságvédelmi hatósági ügyek a Heves Megyei Kormányhivatal Gyöngyösi Járási Hivatal hatáskörébe tartoznak.

Gyöngyös Város Képviselő-testülete összhangba hozta a környezetvédelméről szóló 15/2000. (V.22.) önkormányzati rendeletében szabályozott kerti hulladékok égetésére vonatkozó rendelkezését a hatályos OTSZ előírásaival. Ennek értelmében a belterületen tilos, a külterületi ingatlanokon engedély birtokában végezhető a növényi hulladékok égetése. Kivételt képez évente 4 nap: április első, valamint november utolsó csütörtöki és vasárnapi napja, amikor is megengedett a növényi hulladékok égetése. Az a tapasztalat, hogy a lakosság betartja a növényi hulladék nyílt téri égetésére vonatkozó szabályozást és igénybe alkalmazza a zöldhulladék szennyvíztelepi elhelyezésének lehetőségét, illetve komposztál.

A fűtési idényben a kéményekből terjedő füst szagán és színén folyamatosan lehet érezni és látni Gyöngyös utcáin, hogy a kereskedelemben kapható tüzelőanyagokon kívül hulladékot is égetnek a háztartási tüzelőberendezésekben. Sajnálatos módon ez általános jelenség Magyarországon, pedig a hulladékok elégetése során keletkező, a kéményen kibocsátott anyagok súlyosan károsítják az emberi egészséget. A légszennyezés a negyedik legmagasabb kockázatú halálok a világon, többek között a szívbetegségek, a stroke, a tüdőrák, a bronchitis és más súlyos betegségek kialakulásához járul hozzá. Különböző szakmai szervezetek egymástól függetlenül végzett elemzései és statisztikái szerint Magyarország világvezető helyet tölt be a légszennyezés okozta halálozások számában. A légszennyezés fő forrása a közlekedés és a lakossági tüzelés.

A lakossági tüzelőberendezésekben égetnek rongyot, vegyszerekkel kezelt fát, műanyagot, gumit, általában háztartási hulladékot. Egyes becslések szerint a háztartási hulladék 15%-ig terjedő aránya háztartási tüzelőberendezésekben ég el, ami súlyos egészségkárosító hatással jár. Több hazai felmérés eredménye szerint a hulladékkal való tüzelés oka elsődlegesen az ebből eredő negatív hatások ismeretének hiánya és a felelőtlenség, nem pedig a szociális rászorultság, azaz megfelelő kommunikációval és ismeretterjesztéssel csökkenteni lehetne a magas halálozási arányt.

A lakossági légszennyezéssel kapcsolatos bejelentések és panaszok hulladék tüzelőberendezésben, vagy nyílt téren történő égetését, illetve kábelégetést jeleznek, mely ügyeket a hatáskört gyakorló Gyöngyösi Járási Hivatal, vagy a rendőrség vizsgál.

A Gyöngyösi Járási Hivatal adatszolgáltatása szerint – 4. sz. melléklet - Gyöngyös közigazgatási területét érintő légszennyezést okozó lakossági tevékenységgel kapcsolatban

2015-ben 11 esetben indult közigazgatási eljárás, melyből két eljárás háztartási berendezésekben végzett hulladékégetéssel kapcsolatos.

A 11 levegőtisztaság-védelmi eljárásból 6 esetben bírság megállapítására, 1 esetben bírság és a jogsértő tevékenység megszüntetésére történő kötelezés, 1 esetben az eljárás megszüntetésére került sor, 3 eljárás pedig még folyamatban van.

7. ZAJVÉDELEM

A zajvédelmi hatáskört a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X.29.) Korm. rendelet határozza meg. A rendelet 1. melléklete értelmében a kistérség székhelye szerinti települési önkormányzat jegyzőjének hatáskörébe az alábbi zaj- és rezgésvédelmi ügyek tartoznak:

- épületek, egyéb építmények építése
- speciális szaképítés
- gépjármű, motorkerékpár kereskedelme, javítása
- nagykereskedelem
- kiskereskedelem (kivéve gépjármű, motorkerékpár)
- szálláshely szolgáltatás
- vendéglátás
- reklám, piackutatás
- építmény-üzemeltetés, zöldterület-kezelés
- alkotó-, művészeti szórakoztató tevékenység
- sport, szórakoztató, szabadidős tevékenység

2015-ben zajvédelmi ügykörben a zenét szolgáltató vendéglátó egységek üzemelésének megkezdésével kapcsolatban 8 kérelmezőnek állapított meg igazgatóságunk zajkibocsátási határértéket.

Tipikus, zajjal kapcsolatos bejelentés a csendháborításnak minősülő cselekmények miatti panasz, ezekben az esetekben azonban intézkedésre nem a Jegyzőnek, hanem a Rendőrségnek, illetve a közterület-felügyeletnek van hatásköre. A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 195. § (1) értelmében aki lakott területen, az ott levő épületben, vagy az ahhoz tartozó telken, tömegközlekedési eszközön, továbbá természeti és védett természeti területen indokolatlanul zajt okoz, amely alkalmas arra, hogy mások nyugalmát, illetve a természeti vagy a védett természeti értéket zavarja, szabálysértést követ el. A Tv. 38. §-a értelmében a szabálysértés miatt eljáró hatóság a kormányhivatal járási hivatala, illetve a rendőrkapitányság, de a Tv. 195. § (29) bekezdése értelmében a közterület-felügyelő is szabhat ki csendháborítás miatt helyszíni bírságot.

8. HULLADÉKKEZELÉS

8.1 Közszolgáltatás

Az NHSZ Gyöngyösi Hulladékkezelő Nonprofit Kft. beszámolója szerint a közszolgáltatás keretében 2015-ben Gyöngyös közigazgatási területéről származó hulladékok mennyiségét az előző évek adatait is tartalmazó táblázatban adjuk meg:

Hulladékfajta	2009, t	2010, t	2011, t	2012, t	2013, t	2014, t	2015, t
települési hulladék	9924,48	9483	7225	7102		7258,72	7246,914
lomtalanítási hulladék	na	180,8	234	32,9	na	na	74,19
zöldhulladék	1119	1052	626	409		498,111	420
szelektív	81,85	189,769	249,2	216,3		345,188	72,72 (?)
hulladékudvar	-	-	-	-		336,07	257,63
Összesen	11.125,3	10.968,8	8.334,2	7760,2		8438,1	

A közszolgáltatás keretében begyűjtött települési szilárd hulladékok mennyisége 2011 óta alig változik, növekedés tapasztalható azonban a szelektíven gyűjtött hulladékok mennyiségében. A település hulladékot a közszolgáltató a lőrinci, illetve bátonyterenyei lerakóba szállítja.

A házhoz menő lomtalanítás beváltotta a hozzá fűzött reményeket, mindenki meglepedésére működik.

8.2 Szelektív hulladékgyűjtés

A Közszolgáltatótól kapott tájékoztatás szerint 2016. május 10-i állapot szerint az edények 94 %-a kiosztásra került.

A központi jogszabályok értelmében a papír, üveg, fém- és műanyag csomagolóanyag szelektív gyűjtése kötelező, az önkormányzati rendelt értelmében a házhoz menő szelektív gyűjtés igénybevételének határideje családi házas ingatlan tulajdonosokra 2015. szeptember 31., társasházakra 2015. december 31.

A szelektív gyűjtést segítő sárga edények átvételéről, illetve a gyűjtésről szóló tájékoztatást 2015-ben egy alkalommal minden családi házhoz, 2 alkalommal név szerint küldtük ki, a társasházkezelők értesítésén túl 2 alkalommal tartottunk egyeztetést, ennek ellenére az edények átvétele még nem ért véget. 40 db társasház nem vette még át a gyűjtőedényt, az átvétel kitolódásának fő oka a közterületi „ketrecek” nehézkes kialakítása.

A Közszolgáltató tájékoztatása szerint a házhoz menő szelektív gyűjtés kiterjesztésével 2015 folyamán jelentősen nőtt a szelektív hulladékok mennyisége.

A begyűjtött hulladékok válogatást követően hasznosításra kerülnek, az átvevő partnerek tekintetében nincs változás az előző évekhez képest (Fe-Group Invest Zrt., Zalai HUKE, Maltha Hungary Kft.).

A házhoz menő gyűjtés kiterjesztésével fokozatosan beszedésre kerültek a szelektív gyűjtőszigetek edényei, és a közterületem 22 db, 2-2 edényes üveggyűjtő pont maradt az üvegek gyűjtése céljából.

A zöld hulladékok szelektív gyűjtésében 2015. második félévében változás következett be. A 385/2014. kormányrendeletre való hivatkozással a Közszolgáltató nem hajlandó az ömlesztett zöldhulladék elszállítására, de a zsákban kihelyezett zöldet sem szállítja el 2015

októberétől. A zöldhulladék gyűjtésére és közterületre való kihelyezésére bármilyen edény alkalmas (például a régi kuka), de bérlet, vagy vásárlás formájában a Közszolgáltatótól is beszerezhető zöldgyűjtő edények.

Sajnálatos módon a lakók egy része a zöldgyűjtő rendszer sokéves gyakorlata után sem kívánja betartani a szabályt, mely szerint a zöldhulladék kizárólag a hulladékgazdálkodási naptárban zöldszállításra kijelölt napokon helyezhető ki a közterületre. Az elmúlt év során a zöldszállítás szabályairól is több ízben juttatunk el tájékoztatót minden egyes postaládába, ennek ellenére spontán kerülnek ki zöldhulladékok a közterületre.

A Közszolgáltató által el nem szállított zöldhulladékot 2015 év végén a Városgazda szállította le, és már idén is végzett egy lakossági zöldszállítást.

A hulladékudvar iránti igény növekszik, egyre több lakó veszi igénybe ezt a szolgáltatást a többlet, vagy speciális jellegű hulladékok átadására. A hulladékudvar működéséről, a leadható hulladékok fajtájáról a Közszolgáltató az év első számlája mellé csatolt tájékoztatója tartalmazza a hulladékudvarral kapcsolatos tudnivalókat.

Gyakorlati tapasztalat, hogy a társasházban lakók kevésbé ismerik a hulladékudvar nyújtotta lehetőségeket, melyről a társasházkezelők útján kellene értesüljenek.

A hulladékudvarban átadható hulladékok köre:

- lom
- étolaj és zsír
- karton és vegyes papír
- fűradt olaj
- szerves oldószer
- festékek, lakkok
- motor,- hajómű, és kenőolajok
- gyógyszerek
- növényvédőszer
- fénycsövek
- műanyag csomagolási hulladék
- beton, téglá és kerámia keveréke
- vegyes üveg
- elektronikai hulladék
- gumiabroncs
- síküveg
- akkumulátor
- elemek.

A hulladék közszolgáltatásra vonatkozó legújabb jogszabályi előírások valamint az Országos Hulladékgazdálkodási Közszolgáltatási Terv elfogadása változásokat hoz a közszolgáltatás rendszerébe. Az első, minden lakost érintő változás, hogy a díjfizetés már nem a Közszolgáltató, hanem az április 1-jével megalakult Nemzeti Hulladékgazdálkodási Koordináló és Vagyonkezelő Zrt-től, mint a díj beszedésére jogosult kedvezményezett részére történik.

A hulladékgazdálkodási közszolgáltatás végzésének feltételeiről szóló 385/2014. (XII.31.)

Korm. rendelet 7. §-ában meghatározott edényzet űrmértékek bevezetése jelentős változást hozhat a jelenleg alkalmazott egységes 120 literes edényzet, valamint a háztartásokban élők létszámához igazodó 40 l/fő egységnyi díjalap tekintetében. Ezzel kapcsolatban a Közszolgáltató állásfoglalást kért a Magyar Energetikai és Közműszabályozási Hivataltól, mint díjfelügyeleti hatóságtól, valamint szakmai szervezeten keresztül a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium Kiemelt Közszolgáltatásokért Felelős Államtitkárságától. A Közszolgáltató tájékoztatása szerint az állásfoglalások értékelése folyamatban van.

A Közszolgáltató beszámolójában jelezte, hogy problémát jelent számára a lakótelepi körforgalmi utak és szervizutak mellett szabálytalanul parkoló gépjárművek, melyek miatt nem tudják biztonságosan végezni a szolgáltatást.

A közszolgáltató beszámolóját teljes terjedelmében 5. mellékletként csatoljuk.

8.3 Inert hulladék

Az önkormányzati beruházások során figyelmet fordítunk arra, hogy a jogszabályi előírások betartása mellett, a kivitelező által szelektíven gyűjtött inert anyag újrahasznosításra kerüljön. Nagyobb bontási munkával járó beruházás esetén megoldás jelent az inert hulladék kezelésére a helyszínen történő őrlés-osztályozás és a kapott termék helyben történő hasznosítása.

Gyöngyös közelében 2 inert hasznosító telep működik:

- a gyöngyöstarjáni I. Andezit Kőbánya (Füledugó) telephelyen a Hódút Freeway Kft-nek (6600 Tiszakécske, Béke u. 150.) évi 4000 tonna beton, téglá, cserép és kerámia frakció, továbbá veszélyesnek nem minősülő bitumen keverék (aszfalt) előkezelésére és hasznosítására van engedélye
- a HE-DO Kft-nek (3261 Pálosvörösmart, Hagyóka utca 1.) Abasár, Kossuth utcai telephelyére vonatkozóan 9500 t/év mennyiségű beton, téglá, cserép és kerámiák, veszélyesnek nem minősülő bitumen keverék, illetve vegyes inert hulladék hasznosítására van engedélye.

Folyamatban van a harmadik feldolgozó kialakítása a Szurdokparton, a régi kommunális hulladéklerakó területén, annak rekultivációjával összehangolva.

A farkasmályi inert hulladéklerakó rekultiválására nem nyílt pályázati lehetőség, pénzügyi forrás hiányában rekultiválási kötelezettségünknek továbbra sem tudunk eleget tenni.

Gyöngyös, 2016. május 30.

dr. Szemes Paula
műszaki főelőadó